

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 10184

гр. София, 20.04.2022 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 179 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **ГЕРГАНА ИВ. КРАТУНКОВА**

като разгледа докладваното от **ГЕРГАНА ИВ. КРАТУНКОВА** Гражданско дело № 20221110105953 по описа за 2022 година

С определение № 3847 от 31.08.2021 г. СРС е повдигнал спор за подсъдност пред Софийски Апелативен съд за определяне на съда, компетентен да се произнесе по исковата молба на Р.Е.Д. и ЕД. ЕВЛ. Г. срещу „*****“ ЕАД. С определение № 2647 от 04.10.2021 г. по ч.гр.д. № 2697 по описа за 2021 г., Апелативен съд София е определил, че компетентен да разгледа предявените от ЕД. ЕВЛ. Г. искове е Софийският районен съд, а предявените от Р.Е.Д. – Софийският градски съд.

Воден от горното, съдът и в изпълнение на разпоредбата на чл. 140 от ГПК

ОПРЕДЕЛИ:

Насрочва делото за разглеждане в открито съдебно заседание на **30.05.2022 г.** от **10,00** часа, за когато да се призоват страните.

Съдът, след като констатира, че исковата молба е редовна, а предявените искове – допустими, на основание чл.146, ал.1 във вр. с чл.140 от ГПК, изготви **следния проект за доклад по делото:**

Предявени са от ЕД. ЕВЛ. Г. срещу „ДЗИ Животозастраховане“ ЕАД обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 26, ал.1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 143, чл.144, чл.145 и чл. 146 ЗЗП за прогласяване нищожност на клаузите в чл. 10, чл. 11 и чл. 14 от Общите условия на групова кредитна застраховка „Живот“ с групови полици № 2012 и № 2023, във връзка с Договор за ипотечен кредит от 18.03.2009 г., сключен между Евлоги Г. Дончев, наследодател на ищеца, и „Обединена българска банка“ АД, и осъдителен иск с правно основание чл. 456, ал. 1 във вр. с чл. 383 КЗ (чл. 242 КЗ-отм.), за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 8 691,58 евро, представляваща стойността на заплатената от него непогасена част от задължението по кредита след датата на настъпване на застрахователното събитие – 24.05.2016 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба – 08.05.2020 г. до окончателно изплащане на сумата, както и

иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД – за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 3 334,19 евро, представляваща законна лихва за забава върху сумата от 8 691,57 евро за периода от 28.07.2016 г. до 08.05.2020 г.

Ищецът твърди, че след смъртта на баща му – Евлоги Г. Дончев на 24.05.2016 г., последният е оставил за свои наследници – Иван Евлогиев Дончев – син, който се е отказал от наследството, Р.Е.Д. – дъщеря и ЕД. ЕВЛ. Г. – настоящ ищец, който приел наследството с подаване на молба с вх. № 1194143. Сочи, че след смъртта на баща му, с Р.Е.Д. са станали съсобственици на ап. № 20, находящ се в гр. София, ж.к. „Слатина“, бл. 7, вх. А, ет. 7, върху който имот е била учредена договорна ипотека в полза на „Обединена българска банка“ АД във връзка с предоставен кредит в размер на 22 600 евро по силата на сключен Договор за ипотечен кредит от 18.03.2009 г. Поддържа, че съгласно чл. 20 и чл. 21 от Договора за кредит, наследодателят му е сключил договор за застраховка „Живот“ с предмет живота и здравето на кредитополучателя. Сочи, че в застрахователното правоотношение, страни по договора са „ОББ-Ей Ай Джи Лайф“ ЗД и кредитора „ОББ“ АД, който е ползващо се лице, а наследодателят на ищеца е дал съгласие за сключването на договора и е бил застраховано лице по него. Твърди, че е сключена групов застрахователна полица № 2012, във връзка с която е издаден и застрахователен сертификат - удостоверение № 330251, като застрахователната компания се е задължила да изплати остатъка по главницата от кредита при настъпване на рискове – смърт и пълна трайна нетрудоспособност, вследствие на заболяване или злополука. Излага, че началната дата на застраховката е 27.03.2009 г. Сочи, че впоследствие наследодателят му като кредитополучател дал съгласието си неговият живот и здраве да бъдат застраховани по групов застрахователна полица № 2023 по договор между „ОББ“ АД и правопреемника на „ОББ – Ей Ай Джи Лайф“ ЗД – „ОББ – Алико ЖЗД“ АД, за което бил издаден застрахователен сертификат – удостоверение № 449628, като застрахователната компания се е задължила да изплати остатъка по главницата от кредита при настъпване на рискове – смърт и пълна трайна нетрудоспособност, вследствие на заболяване или злополука. Излага, че началната дата на застраховката е 07.06.2011 г. Твърди, че след настъпването на смъртта на 24.05.2016 г., със заявление с вх. № 00-425/30.06.2016 г. е уведомил кредитора „Обединена българска банка“ АД за настъпилото застрахователно събитие. Със заявление с вх. № 00-426/30.06.2016 г. било направено искане застрахователят да изплати остатъка от главницата по кредита, съгласно настъпил покрит риск – смърт на застрахованото лице, на кредитора – „ОББ“ АД. С електронно писмо, изпратено на 13.07.2016 г. от кредитора „ОББ“ АД, твърди, че е получил две недатирани писма, изходящи от „ОББ-Метлайф ЖЗД“ АД, правопреемник на „ОББ-Алико ЖЗД“ АД. В първото писмо, относно претенция за изплащане на застрахователно обезщетение по групов застраховка № 2012, застрахователят отговорил, че застрахователното покритие е прекратено, поради неплащане на застрахователните премии. Във второто писмо, относно претенция за изплащане на застрахователно обезщетение по групов застраховка № 2023, застрахователят отговорил отново, че застрахователното покритие е прекратено, поради неплащане на застрахователните премии. С последващо писмо с Изх. № 13004-16/29.07.2016 г., адресирано до Розалина Дончева, ответникът заявил,

че видно от застрахователно удостоверение № 330251, считано от 27.03.2009 г. наследодателят на ищеца е бил включен в застрахователното покритие по групова застраховка „Живот“, сключена между „ОББ-Метлайф Животозастрахователно дружество“ АД /с предишно наименование „ОББ-Ей Ай Джи Лайф Застрахователно дружество“ АД/ и „ОББ“ АД, във формата на застрахователна полица № 2012, като за периода от 27.03.2009 г. до момента на смъртта, били платени общо 70 вноски по застрахователната премия, като последната вноска постъпила на 15.01.2015 г. и се отнасяла за периода до 27.01.2015 г. В същото писмо било посочено и още, че върху банковата сметка, обслужваща кредита, били наложени два запора на следните дати: 05.02.2015 г. и 15.03.2016 г., като след датата на налагане на първия запор /05.02.2015 г./ погасителните вноски били внасяни на каса и постъпвали по друга сметка, по която сметка обаче са могли да постъпват само дължими суми по кредита – разноси, лихви и главница, без застрахователни премии. За тази невъзможност /да се внасят застрахователните премии по специалната сметка/ кредитополучателят бил уведомяван своевременно на каса. Доколкото не били осигурени средства по сметката за застрахователни премии, то и застрахователното покритие било прекратено. В същото писмо липсвала информация дали е прекратена застраховката „Живот“ по полица № 2023. С оглед получените писма, ищецът и другият наследник – Розалина, поискали допълнителна информация от „ОББ“ АД, но такава била предоставена единствено под устна форма и тя се свеждала до обяснението, че застраховката е прекратена, поради недостатъчна финансова наличност по сметката, обслужваща кредита.

Твърди, че наследодателят му редовно е погасявал кредита, както и че нито кредиторът, нито ответникът са го уведомили, че застрахователните премии следва да се заплащат по друга сметка. Твърди, че наследодателят му не е уведомен и за прекратяването на договора. Излага, че с писмо с Изх. № 0037/07.06.2017 г. „ОББ“ АД е заявил твърдения, че за прекратяването на договора било изпратено съобщение до тел: 0886750553 с текст *„считано от 20150515 вашата застраховка живот към ипотечен кредит е прекратена“*. Твърди, че посоченият телефонен номер никога не е ползван от наследодателя му, както и че това съобщение не съдържа необходимия минимум по закон, защото липса срок за плащане.

Сочи, че застрахователните премии е следвало да се заплащат от „ОББ“ АД, т.к. наследодателят му бил подписал съгласие за директен дебит. В тази връзка счита, че кредиторът и ответникът, е следвало да поканят наследодателя му за оказване на съдействие за своевременно извършване на падежирано плащане. Оспорва твърдението на ответника в писмо с Изх. № 13004-16/29.07.2016 г., че договорът е прекратен преди настъпване на застрахователното събитие. В тази връзка сочи, че съгласно чл. 236, ал. 2 и ал.3 КЗ /отм./ застрахователят е длъжен да покани писмено застрахования да плати текущата премия в срок, който не може да бъде по-малък от един месец от получаването на поканата и едва при неплащане в този срок може да прекрати договора и то само в случай, че премиите са били платени за по-малко от 2 години. Излага, че в чл. 199а КЗ /отм./ е предвидено поканата да бъде писмена, както и че само при наличие на такава, договорът се счита за прекратен, каквато оспорва наследодателят му да е получавал. С оглед изложеното, счита, че застрахователят не е имал право едностранно да прекрати договора, още повече да счита, че

същият е автоматично прекратен. Твърди, че застрахователят е изпаднал в забава, т.к. не е оказал съдействие за изпълнение на задължението на наследодателя му за заплащане на застрахователните премии. Излага и още, че в ОУ на двете застрахователни полици № 2012 и № 2023 липсва задължение за застрахователя да уведоми кредитополучателя при прекратяването на договора, както и че е предвидена хипотеза на автоматично прекратяване при неплащане на премиите след изтичане на гратисния период. Във връзка с последното развива съображения в насока, че не намира приложение разпоредбата на чл. 202 КЗ /отм./, предвиждаща фингирано връчване на уведомлението за прекратяване, т.к. същата била относима само за случаите на пълно неизпълнение на задължението на застрахованото лице, но не и за случаи, когато е налице неплащане на част от разсрочената вноска на застрахователната премия. Сочи, че съгласно чл. 196, ал. 2 КЗ /отм./ договорът може да се прекрати и на основания, предвидени в него. Излага, че в чл. 10 и чл. 11 от ОУ към застраховката „Живот“ е предвидено, че при неплащане на поредна годишна дължима премия по действаща застраховка от страна на застрахования, застрахователят прекратява застрахователното покритие след изтичане на гратисния период. Счита, че цитираните клаузи от ОУ противоречат на чл. 236, ал. 2 КЗ /отм./. Поддържа, че съгласно чл. 199, ал.6 КЗ /отм./ кредиторът е длъжен писмено да уведоми длъжника за промени, действия, бездействия или други обстоятелства, които могат да имат за последица прекратяване на договора, и в тази връзка сочи, че банката не е уведомила наследодателя за наложените запори, в резултат на което застрахователните премии не се превеждали на застрахователя.

Не била спазена и разпоредбата на чл. 199, ал. 6 КЗ /отм./ Твърди, че застрахователят не е уведомил и притежателя на полицата за това, че не е получавал плащане на застрахователни премии за срок повече от 60 дни, както и че счита договора за прекратен. Поддържа и че е налице характеристиката „свързани лица“ по отношение на „ОББ“ АД и ответника, т.к. към датата на сключване на застраховката „ОББ“ АД е бил собственик на 60 % от капитала на застрахователното дружество. Счита, че двете дружества са възприели модел на работа в ущърб на застрахованите лица, която противоречи на закона и добрите нрави. Сочи, че клаузите на чл. 10, чл. 11, чл. 14 от ОУ на застрахователния договор, противоречат на императивните текстове на чл. 196, ал. 1 и ал. 2 КЗ /отм./ и чл. 236, ал.2 КЗ /отм./, поради което счита същите за нищожни. Твърди, че цитираните клаузи противоречат и на чл. 143, ал.2 ЗЗП, поради което счита, че са и неравноправни. Излага, че клаузите от ОУ не са индивидуално уговорени. Автоматичното прекратяване на договора, поддържа, че е в разрез със закона и противоречи на добрите нрави. Сочи, че с оглед отказа на ответника да заплати остатъка по кредита, с Розалина Дончева са продължили да заплащат след смъртта на наследодателя им дължимите месечни вноски, като Розалина Дончева за периода от 13.06.2016 г. до 17.05.2019 г. заплатила сума в общ размер на 7 578,89 евро. На 10.07.2019 г. продали имота, като купувачът се задължил да преведе остатъка по кредита на „ОББ“ АД, който бил в размер на 17 383,15 евро и бил заплатен на 24.07.2019 г. На същата дата настоящият ищец заплатил на Розалина Дончева сумата от 3789,44 евро – ½ от заплатена от нея сума по кредита в размер на 7578,89 евро за периода от 13.06.2016 г. до 17.05.2019 г. Така двамата в качеството си на наследници заплатили сума в общ размер на 24 962,04 евро

за погасяване на ипотечния кредит. В заключение излага, че съгласно чл. 242 КЗ /отм./ когато застраховката живот е сключена в полза на кредитор за обезпечаване на задължения на физическо лице, то има право на иск срещу застрахователя. С плащането на остатъка по кредита, счита, че се е суброгира в правата на застрахования кредитор „ОББ“ АД, с което обосновава и правния си интерес да получи застрахователно обезщетение. В първоначалната искова молба, ищецът е посочил, че претендира сума от 12 481,02 евро, представляваща $\frac{1}{2}$ от 24 962,04 евро – общо заплатена сума за погасяване на остатъка по кредита от него и Розалина Дончева. Развива съображения в насока, че ответникът е изпаднал в забава за заплащане на сумата на 29.07.2016 г., но претендира обезщетение за периода от 07.05.2017 г. до датата на предявяване на иска.

С молба с вх. № 41127/16.08.2021 г. по гр.д. № 41881/2021 г. ищецът е направил уточнение, че претендира от ответника сума в размер на 8 691,58 евро, представляваща застрахователна сума по сключен между „ОББ“ АД и „ДЗИ Животозастраховане“ групов договор „Живот“ по групова застрахователна полица № 2012 и групова застрахователна полица № 2023, към които наследодателят на ищеца се е присъединил на 27.03.2009 г. и на 17.06.2011 г., която сума счита за дължима му се поради заплащането на част от непогасения остатък по договор за ипотечен кредит и която сума всъщност представлява $\frac{1}{2}$ от заплатената сума в общ размер на 17 383,15 евро от страна на купувача Бойка Сашова Т. при продажбата на $\frac{1}{2}$ ид.ч. от недвижимия имот, върху който е била учредена договорна ипотека във връзка с Договора за ипотечен кредит, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда до окончателно погасяване на вземането, както и сумата от 3 334,19 евро, представляваща обезщетение за забава по чл. 86, ал.1 ЗЗД, изчислено върху сумата от 8 691,58 евро за периода от 28.07.2016 г. до 08.05.2020 г.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба, с който исковете се оспорват по основание и размер. Излагат се съображения, че приложимият закон е този действал към момента на настъпване на застрахователното събитие, а именно – смъртта на застрахованото лице. Във връзка с разпоредбата на чл. 202, ал. 2 КЗ /отм./, на която се позовава ищецът в исковата молба, ответникът навежда твърдения, че същата е приложима по отношение на имуществените застраховки и че не е относима към спора. Излага, че единствената разпоредба, която би могла да намери приложение е тази на чл. 196, ал.2 КЗ /отм/. Поддържа, че съгласно действащия кодекс и по-конкретно разпоредбата на чл. 446 КЗ регламентира отношенията, свързани с неплащане на премия по застраховка „Живот“, със спестовен характер, като счита, че за да намерят приложение законовите разпоредби е необходимо разсрочените вноски да са заплатени в пълен, а не частичен размер. Освен това, излага, че разпоредбата на чл. 446 КЗ е приложима само за застраховка „Живот“, със спестовен характер, каквато не е настоящата. С оглед изложеното счита, че няма как да намери приложение правилото по смисъла на чл. 446, ал. 2 КЗ, което предвижда задължение за застрахователя да покани писмено застрахования да плати дължимата вноска в срок, който не може да бъде по-кратък от един месец от получаването на поканата. В случай че се приеме, че приложимият кодекс е отмененият, сочи, че разпоредбата на чл. 199, ал. 6 КЗ

/отм./ (предвиждаща задължение за писмено уведомяване) не е специална по отношение на чл. 196, ал. 2 КЗ /отм./, която предвижда, че застрахователният договор може да се прекрати и на основания, предвидени в него, когато те не противоречат на правилата на добрите нрави и интересите на потребителите на застрахователни услуги не се засягат необосновано. Оспорва основателността на искането за прогласяване нищожността на клаузи от ОУ. Излага и твърдения, че липсват доказателства, от които да се установи каква е причината за настъпване на смъртта, като сочи, че това е от съществено значение. При тези твърдения моли съда да отхвърли предявените искове.

С уточнителна молба с вх. № 67740/05.04.2022 г. ответникът е заявил, че застрахователният договор е прекратен към момента на настъпване на застрахователното събитие, което от своя страна изключва възможността за прилагане на изключения от покритите застрахователни рискове и е оттеглил доказателствените си искания, свързани с медицинските причини за смъртта на застрахования.

По исковете:

Предявените искове са допустими.

УКАЗВА на ищцовата страна, че в нейна тежест е да докаже по делото следните обстоятелства: 1) по иска с правно основание чл. 26, ал.1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 143, чл.144, чл.145 и чл. 146 ЗЗП в тежест на ищеца е да докаже при условията на пълно и главно доказване, че наследодателят му се е присъединил към групова кредитна застраховка „Живот“ с групови полици № 2012 и № 2023, във връзка с Договор за ипотечен кредит от 18.03.2009 г., сключен между Евлоги Г. Дончев, наследодател на ищеца, и „Обединена българска банка“ АД, както и че към процесните полици са били приложими общи условия, в които се съдържат атакуваните клаузи; 2) по иска с правно основание чл. 456, ал. 1 във вр. с чл. 383 КЗ (чл. 242 КЗ-отм.) наличието на договорно правоотношение по договор за ипотечен кредит, сключен между наследодателя на ищеца - Евлоги Г. Дончев и „Обединена българска банка“ АД; наличието на застрахователно правоотношение по договор за групова застраховка „Живот“, сключен между „Обединена българска банка“ АД и „ДЗИ Животозастраховане“ ЕАД, по който в групата на застрахованите лица бил включен и Евлоги Г. Дончев по силата на застрахователни полици № 2012 и № 2023; че Евлоги Г. Дончев е починал на 24.05.2016 г.; че след смъртта на Евлоги Г. Дончев ищецът е заплатил в полза на банката кредитор сумата от 8691,58 евро, представляваща част от непогасен остатък по договор за ипотечен кредит; 3) по иска за лихва за забава: съществуването и размера на главния дълг, изпадането на длъжника в забава и размера на обезщетението за забава.

УКАЗВА на ответната страна, че в нейна тежест е да докаже: 1) по иска с правно основание чл. 26, ал.1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 143, чл.144, чл.145 и чл. 146 ЗЗП, че клаузите сочени като неравноправни са индивидуално уговорени, законосъобразността на оспорените клаузи; 2) по иска с правно основание чл. 456, ал. 1 във вр. с чл. 383 КЗ (чл. 242 КЗ-отм.) в тежест на ответника е да докаже обстоятелствата, на които основава възраженията си, в това число, че договорът е прекратен преди настъпване на застрахователното събитие; 3) по иска

за лихва за забава - погасяване на дълга на падежа;

ОТДЕЛЯ за безспорни и ненуждаещи се от доказване следните обстоятелства: че, на 18.03.2009 г. е сключен Договор за ипотечен кредит между наследодателя на ищеца и „ОББ“ АД, във връзка с който е възникнало и застрахователно правоотношение по договор за групов застраховка „Живот“, сключен между „Обединена българска банка“ АД и „ДЗИ Животозастраховане“ ЕАД, по който в групата на застрахованите лица е бил включен и Евлоги Г. Дончев (наследодател на ищеца) по силата на застрахователни полици № 2012 и № 2023; че наследодателят на ищеца - Евлоги Г. Дончев е починал на 24.05.2016 г.

По доказателствените искания:

Представените от ищеца писмени документи следва да бъдат допуснати като доказателства.

ПРИЕМА за разглеждане предявените искове.

ДОПУСКА представените от ищеца документи като доказателства по делото.

ДОПУСКА съдебно-счетоводна експертиза, която да отговори, формулирали в исковата молба и на въпросите, формулирани в отговора на исковата молба, при депозит в размер на сумата от 450 лв., вносими в **едноседмичен срок** както следва 250лв. – от ищеца и 200 лв. от ответника.

НАЗНАЧАВА за вещо лице Виолета Стоянова, която да се уведоми за изготвяне на заключението след внасяне на определения депозит.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на ищеца за допускане на експертиза по **въпроси № 6, 9, 10, 11 и 12**, посочени в исковата молба.

ПРИКАНВА СТРАНИТЕ към спогодба, медиация или извънсъдебно доброволно уреждане на спора, като им разяснява, че ако използват способите за медиация по Закона за медиацията, ще направят по-малко разноси по производството, като ще уредят по-бързо правния спор, предмет на настоящото съдебно производство. До спогодба може да се достигне и по време на процеса, като съдът може да я одобри, ако не противоречи на закона или добрите нрави, като с определение прекрати съдебното производство.

ДА СЕ ИЗПРАТИ на страните препис от настоящото определение, като съдът им **УКАЗВА**, че могат най-късно в първото по делото заседание да вземат становище във връзка с дадените указания и доклада по делото, като предприемат съответните процесуални действия в тази връзка.

В случай, че в този срок страните не представят писмени доказателства или не поискат допускането на гласни доказателствени средства за установяване на обстоятелствата, относно които съдът в писмения доклад е констатирал, че не сочат доказателства, те губят възможността да направят това по-късно, освен ако пропускът се дължи на особени непредвидени обстоятелства.

УКАЗВА на ищеца, че ако напусне адреса си и в търговския регистър не е вписан новия му адрес, всички съобщения ще бъдат приложени към делото и ще се считат за

редовно връчени.

УКАЗВА на ищеца, че ответникът може да поиска прекратяване на делото и присъждане на разноски или постановяване на неприсъствено решение срещу ищеца, ако той не се яви в първото заседание по делото, не е взел становище по отговора и не е поискал разглеждане на делото в негово отсъствие. Ако ищецът предяви отново същия иск, може да използва събраните доказателства в новото дело само ако за тяхното повторно събиране има трудно преодолима пречка.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____